

Saopštenje za medije

4.9.2013.

Organizacije civilnog društva poručile EBRD-u u Beogradu: Ugalj ubija!

Tokom današnjih konsultacija EBRD-a (Evropska banka za obnovu i razvoj) o novoj energetske strategiji ove međunarodne finansijske institucije, organizacije civilnog društva upozorile su banku da mora prestati da finansira ugalj, koji je uzročnik 23.000 smrti godišnje širom Evrope [1], te takođe doprinosi opasnim klimatskim promenama. Uprkos ovome, od 2006. do 2011. godine EBRD je uložio više od 675 miliona evra u projekte koji imaju veze s ugljem širom regije u kojoj operiše.

Svetska banka i Evropska investiciona banka (EIB) su nedavno preduzele korake kojima će eliminisati ugalj iz svojih strategija, međutim, nacrt EBRD-ove nove strategije sugeriše da banka planira da nastavi sa finansiranjem uglja i drugih fosilnih goriva.

“Sada kada je Evropska investiciona banka skoro pa potpuno izbacila ugalj iz svojih investicija, sledeća na redu je Evropska banka za obnovu i razvoj, i javne konsultacije koje se 4. septembra dešavaju u Beogradu su za EBRD prilika da revidiraju svoju strategiju ulaganja u oblasti energije u pravcu koji će prepoznati potrebe društva i okoline”, rekla je Pippa Gallop, koordinatorka za istraživanja pri CEE Bankwatch Network-u.

Iako je Hrvatska ušla u Evropsku uniju ranije ove godine, a i druge države u regionu teže ka tom cilju, zajednički izveštaj organizacija civilnog društva *Investiraj na brzinu, kajaćeš se posle* [2] koji je objavljen u junu otkriva da se zemlje Zapadnog Balkana kreću u suprotnom smeru od EU ciljeva za klimatske promene do 2050. godine, što je situacija koju će biti skupo preokrenuti kada potrebe Evropske unije postanu obavezujuće za ove zemlje.

“Kada se radi o ulaganjima u energiju, banka EBRD, koja je uložila najviše novca u energetske sektor Zapadnog Balkana od 2006. do 2012, postaje poznata kao ‘zločesta banka’, zbog toga što je skoro pola od kompletne cifre od 1.09 milijardu evra uloženo u fosilna goriva. Također, EBRD trenutno razmatra podršku za najmanje dve nove termoelektrane na ugalj u regiji, uključujući Kolubaru B u Srbiji”, objasnio je Garret Tankosić-Kelly, direktor regionalne nevladine organizacije SEE Change Net. Uvid u ulaganja EBRD-a na Zapadnom Balkanu ne pokazuje konzistentan trend kretanja ka povećavanju energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije u narednom periodu.

Samo u Srbiji, posledice po zdravlje i društvo kada je u pitanju sagorevanje uglja se procenjuju na do 4.99 milijardi evra godišnje, kako govore podaci HEAL-a (Health and Environment Alliance), vodeće evropske neprofitne organizacije koja se bavi načinima na koje okolina utiče na zdravlje u Evropskoj

uniji. Prema spomenutom izveštaju HEAL-a, u Srbiji godišnje umre do 2.100 ljudi od posledica iskopavanja i korišćenja uglja. “Srbija je dobila 80 miliona evra od EBRD-a za sektor lignita od 2006. do 2012. godine, ali samo 4.9 miliona evra za obnovljivu energiju koja ne uključuje hidroelektrane. Uprkos uticaju lignita na zdravlje, Srbija se mora prilagoditi politikama Evropske unije vezanim za klimu i dekarbonizaciju. Takođe, i pored velikih potreba i potencijala zemlje kada je u pitanju energetska efikasnost, čini se da EBRD želi da finansira termoelektranu na lignit Kolubara B”, rekao je Zvezdan Kalmar iz srpske nevladine organizacije CEKOR.

Organizacije civilnog društva su danas predstavnicima EBRD-a dostavile peticiju koju je inicirao 350.org. Peticiju pod nazivom *Odvratimo EBRD od fosilnih goriva (Divest EBRD From Fossil Fuels)* potpisalo je 16.725 ljudi iz čitavog sveta, a ona poručuje EBRD-u da okonča svoju podršku prljavim fosilnim gorivima koja pospešuju opasne klimatske promene. Kako pokazuje Carbon Tracker izveštaj iz 2012. godine, ako želimo da zadržimo klimatske promene ispod 2°, moramo zadržati 80% fosilnih goriva ispod zemlje. [3]

“U protekloj godini smo videli kako je finansijski sektor počeo da se budi kada je u pitanju realnost ulaganja u kompanije koje se bave fosilnim gorivima i predstavljaju loše ulaganje, i da sa zbog efekata klimatskih promena koje se osećaju širom sveta, mora brzo delovati. Podrška fosilnim gorivima suprotna je budućnosti koju možemo preživeti”, istakao je Tim Ratcliffe, evropski aktivista organizacije 350.org.

EBRD mora poboljšati trenutni nacrt energetske strategije kako bi doprineo poboljšanju kvaliteta života ljudi i pomogao zaustavljanju strašnih posledica koje su rezultat investiranja u ugalj i klimatskih promena u ovoj regiji. Očekujemo da će EBRD pokazati istinsku predanost prevenciji smrti vezanih za ugalj i čistijoj i zdravijoj budućnosti.

Kontakti za medije:

Masha Durkalić, Communication Officer, SEE Change Net, + 387 63 999 827, masha@seechangenet.org

Claudia Ciobanu, Media Officer, CEE Bankwatch Network, +485 14 399 727,

claudia.ciobanu@bankwatch.org

Hoda Baraka, Global Communications Coordinator, 350.org, +201 00 184 0990, hoda@350.org

Dodaci za urednike/ce:

[1] U ovom izveštaju je pokriveno 28 zemalja članica Evropske unije plus Srbija i Turska. Izvor: Health and Environment Alliance: The unpaid health bill: How coal is making us sick, March 2013,

http://www.env-health.org/IMG/pdf/heal_report_the_unpaid_health_bill_-_how_coal_power_plants_make_us_sick_finalpdf.pdf

[2] *Investiraj na brzinu, kajaćeš se posle*: Rezime za Srbiju: <http://www.cekor.org/pdf1/seesep-srb-v1.pdf>
Invest in Haste, Repent at Leisure: Are IFIs behaving as if EU accession criteria and extreme energy losses do not exist in South East Europe?, June 2013

<http://seechangenetwork.org/index.php/publications/invest-in-haste-repent-at-leisure.html>

[3] Carbon Tracker: Unburnable Carbon – Are the world’s financial markets carrying a carbon bubble?, 2012, <http://www.carbontracker.org/wp-content/uploads/downloads/2012/08/Unburnable-Carbon-Full1.pdf>

South East Europe
Sustainable Energy
Policy